

Nilsin pitäjäraadin toimintakertomus 2024

Yleistä

Pitäjäraati toimii Kuopion kaupungin lähidemokratiajaojen alaisuudessa. Pitäjäraateja on kaikilla kuudella Kuopion liitoskunta-alueella. Pitäjäraati ei ole kuntalain mukainen toimielin, vaan toiminta-ajatuksena on edistää kuntalain 22 pykälän mukaisesti kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Pitäjäraadin toiminnan tukena on toimintasääntö.

Pitäjäraadin tarkoitus

Pitäjäraadin tarkoitus on tuottaa ”ihmistenkokoisia tekoja alueensa asukkaiden hyvinvoinnille ja viihtyvyydelle”. Pitäjäraadin rooli on toimia kaupungin hallinnon ja asukkaiden rajapinnassa tekemällä aloitteita ja keräämällä alueen asukkailta tietoja ja ideoita toimintansa kehittämiseksi. Lisäksi toiminnan tarkoitus on tarjota asukkaille väylä palveluiden, demokratian, rittäjyyden ja hyvinvoinnin kehittämiseen.

Pitäjäraadin kokoonpano, ajankäyttö ja osallistumiset kokouksiin

Pitäjäraadin toimintakausi on kaksi vuotta. Raadin jäsenet valitaan ei poliittisin perustein paikkakunnalla pidettävässä pitäjäkokouksessa. Kaupungin hallitus vahvistaa jäsenvalinnat. Nilsin pitäjäraatiin valittiin 2023 kahdeksan varsinaista ja kahdeksan henkilökohtaista varajäsentä. Kokouksiin on pystynyt osallistumaan myös etäyhteydellä.

Kokouksia pitäjäraadilla on ollut 11 kpl ja kokouksiin käytetty aika on ollut keskimäärin kaksi tuntia/kokous. Kokoustunteja yhteensä 148 tuntia. Lisäksi on pidetty 2 työryhmäkokousta (toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman valmistelu) a’ 2 tuntia. Kokouksien asialistalla on ollut runsaasti asioita (12-18 pykälää). Puheenjohtajat ja sihteeri ovat käyttäneet aikaa raadin toimintaan ja kokousten valmisteluun sekä yhteistyöpalaveriin noin 2 tuntia/viikko = yhteensä 188 tuntia vuodessa + erätaitomessut 88 tuntia. Lausuntoihin vastaaminen, kannanottojen ja aloitteiden tekeminen sekä toteumien seuranta 58 tuntia. Kaikki yhteensä 506 tuntia/vuosi.

Varsinaiset jäsenet:

Maria Puustinen, puheenjohtaja 1.1.2024-5.10.2024, läsnä 8 kertaa
Eila Tolppanen, puheenjohtaja 6.10.2024-31.12.2024, läsnä 11 kertaa
Ossi Karesvuo, läsnä 9 kertaa
Kalevi Launonen, läsnä 11 kertaa
Ilmo Juutinen, läsnä 10 kertaa
Maija Hänninen, läsnä 6 kertaa
Piia Kaipainen, läsnä 6 kertaa
Hanna Liira, läsnä 10 kertaa

Varajäsenet:

Anu Henttonen (Maijan vara), läsnä 1 kerta
Merja Korhonen (Piian vara), läsnä 3 kertaa
Irma Hyvönen (Ilmon vara), läsnä 3 kertaa

Ilkka Komppula (Kalevin vara), läsnä 3 kertaa, somevastaava
Tiina Jaakkola (Ossin vara), läsnä 1 kerta

LDJ: Vuokko Hämäläinen, läsnä 1 kerta

Valtuutettu: Jukka Savolainen, läsnä 1 kerta

Pitäjäraadin edustukset/osallistumiset:

1. Raatien puheenjohtajien tapaamiset: Maria 1 kerta, Eila 4 kertaa.
2. Nilsiänsä Ikäfoorumien kokoukset: Irma 4 kertaa ja Eila 1 kerta.
3. Vanhusneuvoston kokous joukkoliikenteestä Kuopiossa, Eila 1 kerta.
4. **Yhteistyöpalaverit** (Raati, Nike, Yrittäjät ja Pitäjähdistys): Eila 5 kertaa, Hanna, Ilkka, Ilmo ja Ossi 1 kerta. Mukana kahdella kerralla Kaupungilta koordinaattori Heidi Kotikumpu.
5. **Asiakasillat:** Eila 8 kertaa, Ossi ja Ilmo 4 kertaa, Kalevi 5 kertaa, Piia 6 kertaa, Hanna 2 kertaa ja Maria 1 kerta (kaavaillat 2, rantapuiston suunnittelu 1 ja katselmus 1, valokuituillat 2 liikenneympyrän suunnittelu 1, linja-autoaseman kaavamuuotos ja liikenteen suunnittelu 1). Osallistujia kaavailtoihin 120, rantapuiston suunnitteluiltaan 40, katselmukseen 20, liikenneympyrän suunnitteluiltaan 25, valokuituilltoihin 20 + 50 ja linja-autoaseman suunnitteluiltaan 55. Pitäjäraati on yhdessä asiantuntijoiden kanssa suunnitellut illat ja tarjoilut.
6. **Kylätapaamiset** 4 kertaa (Reittiön ns., Kinahmi-Konttimäen ns., Tahkon kylähdistys ja Lastukosken kylähdistys), osallistujana kaikki raatilaiset.
7. Eila on osallistunut maa- ja metsätalousministeriön järjestämään maaseudun kehittämispäivään (osallistujia 90) ja Pohjois-Savon kylien järjestämään maaseudun kehittämisen työpajaan (osallistujia 26).
8. Rekrymessut Nilsiässä 1 päivä: osallistujina Maria ja Eila raadin standillä. Kohdattiin runsaasti nilsiäläisiä asukkaita ja yrittäjiä sekä kaupungin, hyvinvointialueen ja TE-keskuksen edustajia.
9. Erätaitomessut Kuopion raviradalla 3 päivää: osallistujat omalla standillä Eila 3 päivää, Maria, Ilmo, Kalevi, Maija ja Irma 1 päivä. Kohdattiin tuhansia messuvieraita, jotka olivat kiinnostuneita Nilsiänsä luonnon tarjoamista mahdollisuuksista, luontopoluista, kodista, laavuista, veneenlasku- ja uimapaikoista sekä runsaista kalaisista vesistöistä. Maalle muuttamisesta innostuneita perheitä kohdattiin useita.
10. Raatien yhteinen kehittämispäivä risteilyllä Kuopio-Vehmersalmi-Kuopio, mukana valtuutettuja ja lautakuntien jäseniä: osallistujina Kalevi, Ossi, Irma ja Eila.
11. Kuopion kaupungin talouden tasapainottamisinfo Maaninkajärven koululla: osallistujana Eila.
12. Kuopion kaupungin kasvun- ja oppimisen palvelualueen kuulemistilaisuudet Palonurmen ja Pulkonkosken kouluilla: osallistujana Eila.

Pitäjäraadin toimintaa asukkaiden viihtymisen, tasapuolisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi

1. Asiakaskuljetusten järjestäminen taajaman ulkopuolelta taajamaan kolmella reitillä joka toinen viikko, ovelta ovelle periaatteella. Kuljetukset ovat mahdollistaneet ikäihmisten, huonosti liikkuvien ja autottomien/kortittomien asumisen omissa

- kodeissaan maaseudulla. Kulkijoita on ollut 7–15/reitti. Näillä alueilla ei ole julkista joukkoliikennettä. Bussissa on ollut mahdollisuus verkostoitua muiden alueen asukkaiden kanssa, joka on palvellut yksin asuvien syrjäytymisen ehkäisemistä.
2. Ikäihmisten yhteisöllinen lounas, johon osallistui 264 ikäihmistä koko laajan Nilsiä alueelta. Kotihoito ja henkilökohtaiset avustajat toivat ruokailuun yksin kotona asuvia ikäihmisiä tai liikuntaesteisiä.
  3. Yläkoulu- ja lukioikäisten välipalapsat, yhteensä 250 kpl. Koululaisilla on pitkät päivät (erikoisesti kuljetuksissa olevilla jopa 9-10 tuntia) ja välipalaa ei ole tarjolla ilmaiseksi.
  4. Yhtenäiskoulun koululaisten (400) ja opettajien (18) kuljetus historiallisesti merkitsevälle Pisan vuorelle kevätretkelle, yhteensä yhdeksän linja-autoa.
  5. Asukasillat, kylätapaamiset ja yhteistyöpalaverit sekä ideapalaverit. Kohdattu noin 450 osallistujaa. Tapaamisissa on saatu hyviä ideoita raatitoiminnan kehittämiseksi, ja samalla ovat kylät ja niiden erilaisuus tulleet tutuiksi.
  6. Pali-kuljetus asiointiin (10–15 kulkijaa) joulukuussa taajaman alueella maanantaisin. Taajamassa ei ole julkista liikennettä ja matkaa palveluihin on 1–3 km sieltä missä ikäihmiset asuvat (vanhusten palvelutalot ja Niiralan kulman talot).
  7. Kesätorilla raatilaisten opettivat vastantekoa ja raatilaisten tekemät vastat olivat palkintoina hevosen kengän heittokilpailussa. Useat lapset ja nuoret tekivät itsellensä elämänsä ensimmäisen vastan opastettuna. Kerättiin ideoita raadin toiminnalle. Kohdattiin kymmeniä paikallisia ja turisteja.
  8. Taiteiden juhlassa pääsivät lapset ja nuoret askartelemaan sekä esittämään ideoita raadin toiminnalle. Kohdattiin kymmeniä paikallisia ja turisteja.
  9. Raadin järjestämä kuntakokeilu TE-keskuksen kanssa keväällä 2024. TE-keskuksen edustaja/edustajat olivat 5 kertaa asukastiloilla opastamassa nilsiäläisiä.
  10. Nilsiäläisten yritysten ja yrittäjien kanssa tehty yhteistyö – kaikki kuljetukset on hoidettu paikallisen liikennöitsijän toimesta, ostot on suoritettu paikallisilta ja kaikki asiointikuljetukset on suunnattu Nilsiä taajamaan.
  11. Joulun avauksen puuro ja mehutarjoilu noin 400 henkilölle. Lisäksi joulunavauksen yhteydessä julkistettiin nilsiäläinen kulttuuripalkinnon saaja
  12. Yhteistyössä Järvi-Kuopion seurakunnan diakoniatyön kanssa muistettiin nilsiäläisiä vähävaraislapsia (5 lasta) joululahjalla.
  13. yhteistyössä nuorisofoorumin kanssa hankittiin mopoalueen varastoon hyllyjä ja tarvikkeita sekä työkaluja.
  14. Yhteistyössä Kivojen Kirsujen kanssa hankittiin heidän agilykentällensä välineistöä.
  15. Yhteistyössä Pajulahden alakoulun opettajien ja vanhempainyhdistyksen kanssa hankittiin koululaisille ja opettajille heijastinliivit ulkona tapahtuvia aktiviteetteja varten.

Viestintä

1. Media vastaavana on toiminut Piia Kaipainen ja somevastaavana Ilkka Komppula. Raadilla on käytettävissä Nilsiä.fi sivut ja siellä olevaa raadin osiota pitää yllä Ilkka. Raati on maksanut kuudelta kuukaudelta noin 1000 € Nilsiä. fi sivujen päivittämisestä, toisen 6 kk on maksanut Nike ry. Nilsiä Pitäjähdistys ry kustantaa sivujen alustan.
2. Paikallislehti Pitäjäläisessä olemme saaneet aivan kiitettävästi näkyvyyttä sekä tapahtumista, että toiminnasta.

3. Kaupungin turvallisuusviestintä tulee poikkeusolojen hallinnasta vastaavalle raatilaiselle (Eila) sekä somevastaavalle (Ilkka) ja Nilsiäns pitäjähdistykselle.
4. Kaupunkirakennelautakunnan ja kaupungin hallituksen päätökset tulevat raadin sähköpostiin.

Palkitseminen

1. Pitäjäraati valitsi vuosittaisen nilsiäläisen kulttuuripalkinnon saajan. Palkinnon saajaksi valittiin puumuotoilija/käsityöläinen Olli Kakkinen. Palkinnon ja kunniakirjan raati luovutti Nilsiäns joulunavauksen yhteydessä.
2. Lisäksi raati valitsi nilsiäläisen vaikuttajan/aktiivisen toimijan sekä aktiivisen ja vaikuttavan seuran. Aktiiviseksi toimijat raati valitsi nuoren monitoimiyrittäjän Atte Hartikaisen (Aten apu) ja hänen suurin meriittinsä on nuorten nilsiäläisten palkkaaminen sekä ikäihmisten auttaminen kiinteistöhuollon töissä. Raati luovutti stipendit ja kunniakirjat joulunavauksen yhteydessä. Aktiivisena seurana palkittiin Kivat Kirsut ansiokkaasta työstä koirien kouluttajana.
3. Samalla raati palkitsi kunniakirjalla ja Puumuotoilu Olli Kakkisen katajataideteoksella Palonurmen koulun vanhempaintoimikunnan ansiokkaasta ja sitkeästä työstä koulun ja päivähoiton säilyttämiseksi kylällä.

Lausunnot, kannanotot ja aloitteet

Lausunnot:

1. Kaavamuutoksesta entisen linja-autoaseman tontilla
2. Hulevesijärjestelmästä linja-autoaseman läheisyydessä
3. Liikunnallisen Rantapuiston rakentamisesta ja sen ympäristöstä
4. Liikenneympyrän toteutuksesta ja siihen liittyvästä ympyrän sisäisestä rakennelmasta sekä liittymistä ja turvallisuudesta.
5. Vapaa-ajanasuntojen käyttötarkoituksen muutoksen valmisteluun. Esiityksenä, että vapaa-ajanasunnon muuttaminen pysyvän asumisen käyttöön helpottuu vuoden 2025 alusta, jos asunto täyttää pysyvään asumiseen vaadittavat kriteerit. Ehdotimme vaihtoehtoa 3, joka myös tuli sitten päätökseksi.

Kannanotot:

1. Uuden liikekeskuksen pysäköintialueesta ja linja-, henkilö- sekä tavarantoimitusliikenteestä alueella – **meidän esittämät asiat otettiin huomioon linja-autojen lähtöpaikan sekä rakennettavan katoksen suhteen.**
2. Kuopion vedelle ja rantapuiston suunnittelutyöryhmälle liikunnallisen rantapuiston pukukoppien, vessojen ja juomaveden puuttumisesta. Kannanoton pohjaksi konsultoitii käyttäjiä, urheiluseuroja, poliisia ja terveystoimikunnaisia – **nämä kannanotot eivät edenneet toteutukseen.**
3. Kuopion kaupungin hallitukselle ja kasvun- ja oppimisen tautakunnalle Palonurmen ja Pulkonkosken koulujen ja päivähoiton lakkauttamisesta sekä lasten vaikutusten kokonaisvaltaisesta arvioinnista – **asia on vielä kesken.**
4. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valtuustolle Nilsiäns sosiaali- ja terveystoimikunnien vaikeasta tilanteesta – meidän esittämät kehittämisehdotukset otettiin myönteisesti

vastaan ja jotakin pientä on myös saatu toteutukseen - **hoitajan vastaanoton kehittäminen.**

Aloitteet ja kehittämisraahakemukset:

1. Hakemus raatien kehittämistä nilsiäläisten yleisten uimarantojen biovessoille, kustannukset noin 11 000 €, kyläyhdistykset lupautuivat hoitamaan tyhjennykset sekä kuivikkeet – **kaupunki ei hyväksynyt**
2. Hakemus raatien kehittämistä asiointikuljetuksille kolmelta eri maaseutualueelta, joilta ei ole julkista joukkoliikennettä, kustannusvaikutus noin 13 000 € – **kaupunki hyväksyi**
3. Aloite ja kehittämissuositus kaupunki/ELY koskien liikunnallista rantapuistoa – rantapuisto on tulevaisuudessa nilsiäläisten ”olohuone” ja se edellyttäisi lapsiperheille, harrastajille, ulkoilijoille ja urheilijoille tarkoitettuja vessoja, pukukoppeja ja juomavettä. Lähin yleisöväessa on noin kilometrin päässä olevassa kaupassa – **suunnittelijat eivät hyväksyneet**
4. Luovutettiin keväällä Pohjois-Savon hyvinvointialueen valtuuston kokouksen alussa aloite ja kehittämissuosituksia – tilanne on vain pahentunut, lääkäreitä ei ole ja terveysasema oli kesällä kiinni kuukauden. Parannusta on tullut hoitajien vastaanottojen muodossa.
5. Aloite ja kehittämissuositukset yhdessä Nilsiä-Pitäjäyhdistyksen, Palonurmen vanhempainseuran ja muiden raatien kanssa koulun ja päivähoidon säilymisestä, lasten vaikutusten kokonaisvaltaisesta arvioinnista ja tosiasioihin perustuvista laskelmista – **asioiden päätökset ja selvitykset ovat vielä kesken.**
6. Aloite Tahkomäentien risteyksen turvallisuuden lisäämiseksi kaupunkirakennelautakunnalle. Risteysalueella on vilkas liikenne Nilsiä-Varpaisjärvitien ja Tahkomäentien lisääntyneen liikenteen vuoksi. Risteykseen tultaessa on Varpaisjärven tiellä molemmilla puolilla mutkat ja Tahkomäentieltä jyrkkä mäki ja mutka. Tahkomäentien liikenne on lisääntynyt vuoden 2024 aikana Tahkon mäelle rakennetun uuden Spa-elämyshotellin ja puutavaraliikenteen vuoksi – **asia on virkamiesselvityksessä.**
7. Aloite Nilsiä ohiajotielle rakennettavasta kevyenliikenteenväylästä tiellä liikkuvien turvallisuuden parantamiseksi. Tiellä on vilkas Tahkon autoliikenne ja reitti on suosittu kävelijöiden ja pyöräilijöiden parissa. Tie on ELY-tie, joten aloite koski kaupungin roolia aloitteentekijänä.